

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์
The Thai Bar Under The Royal Patronage

กฎหมายเครื่องหมายการค้า

ดร. สุทธิพล ทวีชัยการ

คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

TRADEMARK LAW

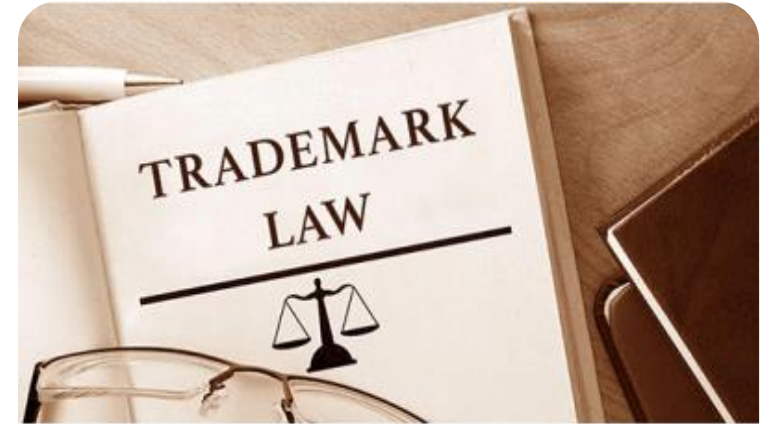
วิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (เครื่องหมายการค้า) เนติบัณฑิตยสภา ปีการศึกษา 2568

กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า

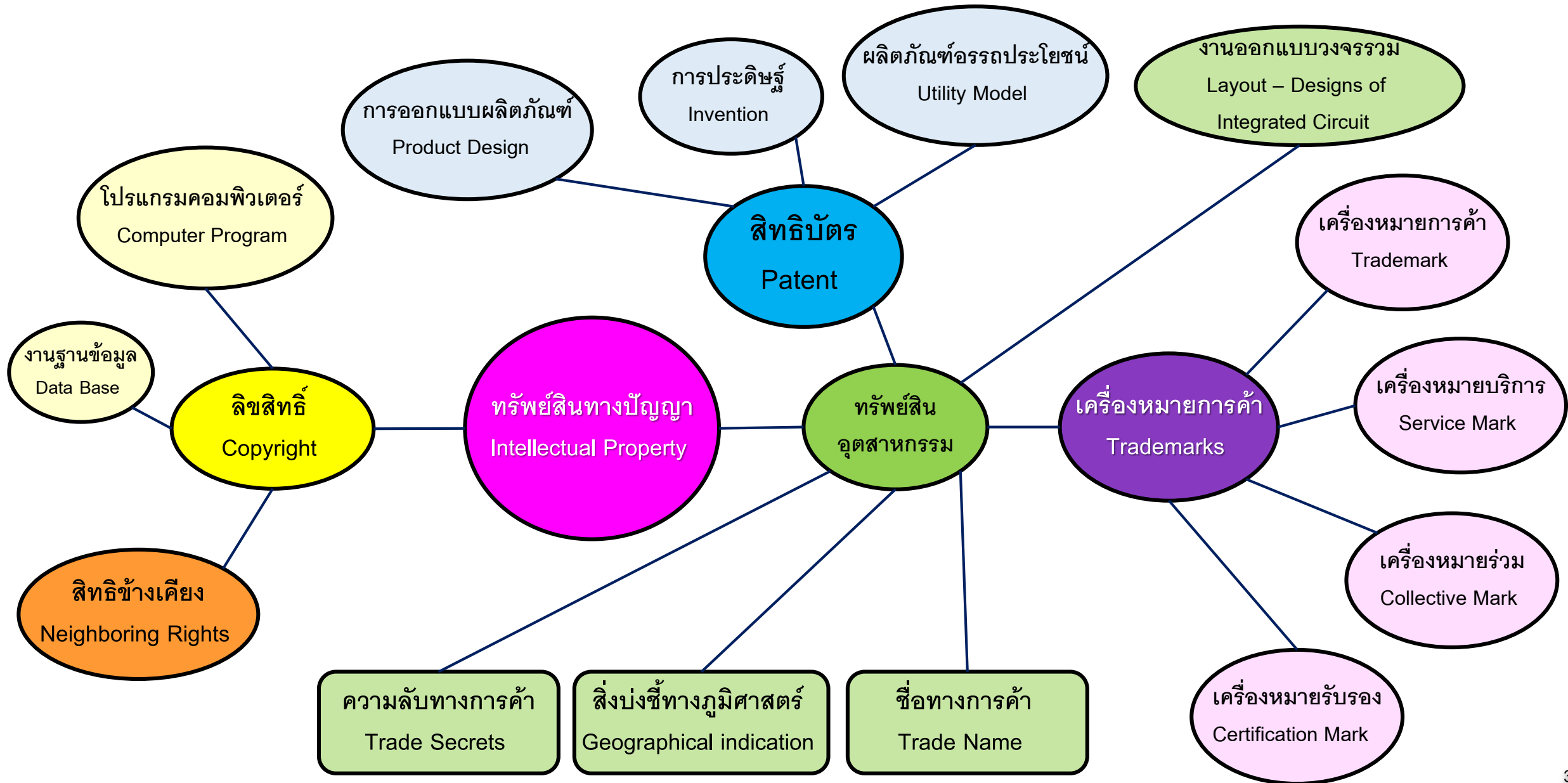
1. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534

2. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543

3. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559

เครื่องหมายการค้า (Trademark) คือ ทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง

ประวัติของกฎหมายเครื่องหมายการค้า

ยุคจีนโบราณและ
จักรวรรดิโรมัน
ในยุคกลาง

1
ใช้เครื่องหมายการค้าอย่าง
แพร่หลายในยุโรปตะวันตก
เพื่อใช้พิสูจน์ความเป็นเจ้าของ
กรรมสิทธิ์ในสินค้า หรือสินค้า
เทียมเลียนแบบ

ประกาศใช้กฎหมาย
ลักษณะอาญา ร.ศ. 127

.....
มีการบัญญัติความผิดและบท
กำหนดโทษในการปลอมและ
เลียนเครื่องหมายการค้า

2

พ.ศ. 2450

พ.ศ. 2457

3

กฎหมายเครื่องหมายการค้า
ฉบับแรกของไทย
.....
พระราชบัญญัติลักษณะเครื่องหมาย
การค้าและยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ. 2457

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า
พ.ศ. 2474

.....
ปี 2474 ไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา
กรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครอง
วรรณกรรมและศิลปกรรม

4

พ.ศ. 2474

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า
พ.ศ. 2534

.....
มีเนื้อหาครอบคลุมเครื่องหมายบริการ
เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม รวมทั้ง
การละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า

พ.ศ. 2534

5

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติเครื่องหมาย
การค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543

เนื่องจากไทยเข้าเป็นสมาชิก
WTO และมีพันธกรณีตาม TRIPs
จึงมีการตรากฎหมายฉบับดังกล่าว
โดยเพิ่มเติมเครื่องหมายการค้าที่มี
ลักษณะบ่งเฉพาะ / การจด
ทะเบียนเครื่องหมายการค้า เป็นต้น

.....
พระราชบัญญัติเครื่องหมาย
การค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559

ขยายขอบเขตความคุ้มครอง
เครื่องหมายการค้าประเภทใหม่ ๆ
ประกอบกับไทยจะเข้าเป็นภาคีแห่ง
พิธีสารมาดริด

หน้าที่ของเครื่องหมายการค้า

หน้าที่ของเครื่องหมายการค้า

หน้าที่บ่งชี้และแยกแยะความแตกต่างของสินค้า

หน้าที่บ่งบอกแหล่งที่มาของสินค้า

หน้าที่บ่งบอกระดับคุณภาพของสินค้า

หน้าที่โฆษณาสินค้า

การได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้า

การได้มาซึ่งสิทธิโดยการใช้

การได้มาซึ่งสิทธิโดยการจดทะเบียน

ฎีกา 2041/2552 หน้าที่หลักของเครื่องหมายการค้า คือหน้าที่บอกแหล่งที่มาของสินค้า และความแตกต่างระหว่างสินค้า หมายความว่า เครื่องหมายการค้าจะต้องบ่งบอกได้ว่า สินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้ามีแหล่งกำเนิดมาจากที่ใดและสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้า นั้นแตกต่างจากสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าอีกเครื่องหมายหนึ่ง

ฎีกา 4488 -4490/ 2555 เครื่องหมายการค้า ยังทำหน้าที่ควบคุมและรับรองคุณภาพสินค้า ในกรณีที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาต ให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้า นั้นด้วย

ความหมายและลักษณะของเครื่องหมายการค้า

ความหมายของเครื่องหมาย (มาตรา 4)

“เครื่องหมาย” หมายความว่า ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพประติมากรรม ตราชื่อ คำ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข ลายมือชื่อ กลุ่มของสี รูปร่าง หรือรูปทรงของวัตถุ เสียง หรือสิ่งเหล่านี้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

ความหมายของเครื่องหมาย (มาตรา 4) (ต่อ)

“เครื่องหมาย” หมายความว่า ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพประดิษฐ์ ตราชื่อ คำ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข ลายมือชื่อ กลุ่มของสี รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ เสียง หรือสิ่งเหล่านี้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

เครื่องหมายรูป :

ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพ
ประดิษฐ์ ตรา

เครื่องหมายคำ : ชื่อ คำ

ข้อความ ตัวหนังสือ
ตัวเลข ลายมือชื่อ

กลุ่มของสี : เช่น แดง

ส้ม สีเขียว และสีแดง

รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ

เช่น ขวดโค้ก

เสียง : คน สัตว์ ดนตรี ฯ

***กลิ่นหรือรสชาติไม่เป็นเครื่องหมาย
ตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า***

ข้อความ เช่น เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน หรือ

The future's bright, the future's Orange

ความหมายของเครื่องหมาย (มาตรา 4) (ต่อ)

“เครื่องหมายการค้า” หมายความว่า เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

ลักษณะของเครื่องหมายการค้า

- เป็นเครื่องหมาย ตามมาตรา 4
- ต้องใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้า
- เพื่อแสดงความแตกต่างของสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าหนึ่ง กับสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าอื่น

ความหมายของเครื่องหมาย (มาตรา 4) (ต่อ)

ฎีกา 1257/2536 และฎีกา 547/2538 ศาลฎีกายกฟ้อง เนื่องจากจำเลยมิได้
ใช้คำว่า “MITA” อย่างเครื่องหมายการค้า

ฎีกาที่ 8265/2555 ภาพถ่าย ภาพวาด หรือภาพประดิษฐ์ซึ่งมีสภาพเป็น
เพียงเครื่องหมายเท่านั้น ยังไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเครื่องหมาย
การค้า จนกว่าจะมีผู้นำภาพต่างๆ ไปใช้อย่างเครื่องหมายการค้า โดยทำ
หน้าที่แสดงแหล่งที่มาของสินค้าและแยกให้เห็นว่าสินค้าที่ใช้
เครื่องหมายนี้เป็นเครื่องหมายการค้าแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมาย
การค้าของบุคคลอื่น

ประเภทของเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้า
(Trade Mark)

เครื่องหมายบริการ
(Service Mark)

เชลล์ชวนชิม

เครื่องหมายรับรอง
(Certification Mark)

เครื่องหมายร่วม
(Collective Mark)

อาจเป็นภาพ คำ หรือ ตัวอักษร

ประเภทของเครื่องหมายการค้า (ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ 5448/2554 แม้เครื่องหมายบริการข้อความว่า "HAVE IT YOUR WAY" ที่โจทก์ขอยื่นขอจดทะเบียนจะเป็นคำหลายคำประกอบกันเป็นข้อความ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำบรรยายทั่วไปก็ตาม หากเป็นเครื่องหมายที่ใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับบริการเพื่อแสดงว่าบริการที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายบริการนั้นแตกต่างกับบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการของบุคคลอื่น ตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ข้อความดังกล่าวก็เป็นเครื่องหมายบริการที่จดทะเบียนได้

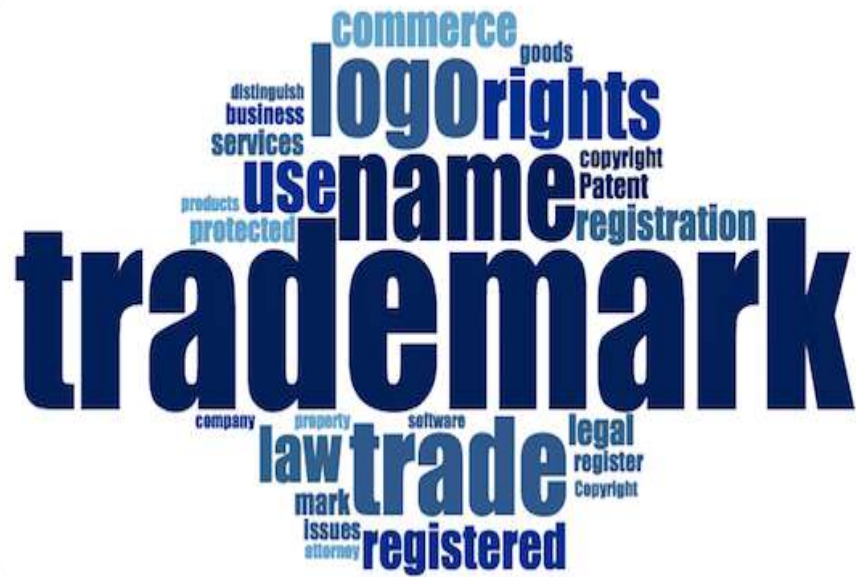

HAVE IT YOUR WAY®

Burger King
Burger King

HAVE IT YOUR WAY.

ลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่จะจดทะเบียนได้

มาตรา 6 เครื่องหมายการค้าอันพึงรับจดทะเบียนได้
ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

(2) เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะต้องห้าม

ตามพระราชบัญญัตินี้ และ

(3) ไม่เป็นเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้าย

กับเครื่องหมายการค้าที่บุคคลอื่นได้จดทะเบียนไว้แล้ว

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (Distinctiveness)

☐ เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (มาตรา 7)

- เป็นเครื่องหมายการค้าที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้าทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นต่างไปจากสินค้าอื่น
- เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเอง (inherent distinctiveness)
- เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะที่เกิดขึ้นภายหลังโดยการใช้ (factual distinctiveness)

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 98/2529 คำว่า “SUPER CUT” เมื่อนำมาใช้กับสินค้าเครื่องตัดกระแสไฟฟ้าจะทำให้เข้าใจได้ว่า เป็นสินค้าตัดกระแสไฟฟ้าได้ดีเยี่ยม จึงเป็นคำที่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง จึงไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (Distinctiveness)

EXAMPLES

ตัวอย่าง เครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามความหมายในมาตรา 7 วรรคแรก

ข้อความบรรยายทั่วไป

คำที่ใช้กันทั่วไป

INTERNATIONAL

สิ่งที่ใช้กันสามัญ ในการค้าขาย

ประกาศนียบัตรเป็นเครื่องหมายการค้า
ที่ ๑ / ๒๕๕๙
เรื่อง การกำหนดสิ่งที่ใช้กันสามัญในการค้าขาย

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (Distinctiveness)

ฎีกา 608/2545 คำว่า “CAFE” มีความหมายว่า กาแฟ หรือภัตตาคารขนาดเล็ก เมื่อใช้คำนี้กับสินค้ากาแฟ จึงเป็นคำสามัญ ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

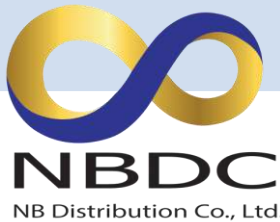

ฎีกา 5197/2549 คำว่า CREATING แปลว่า สร้างสรรค์ ส่วนคำว่า CONCEPT แปลว่า ความคิด เมื่อรวมคำสองคำเข้าด้วยกันย่อมแปลว่า ความคิดสร้างสรรค์ แม้จะมีเครื่องหมายยัติภังค์คั่นอยู่ตรงกลางของคำทั้งสองก็ไม่ทำให้คำทั้งสองซึ่งมีความหมายอยู่แล้วกลายเป็นไม่มีความหมายไปได้ เมื่อบริการของโจทก์ตามรายการบริการในคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายบริการส่วนใหญ่เกี่ยวกับการเสนอความคิดให้แก่ลูกค้าในเรื่องต่างๆ คำว่า CREATING - CONCEPT จึงเป็นคำที่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของบริการของโจทก์โดยตรง คำดังกล่าวจึงเป็นคำที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

❑ ชื่อ (มาตรา 7 วรรคสอง (1))

ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา ชื่อเต็มของนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือชื่อในทางการค้าที่แสดงโดยลักษณะพิเศษและไม่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง

ชื่อตัว ของบุคคลธรรมดา	ชื่อสกุล ของบุคคลธรรมดา	ชื่อตัวชื่อสกุล	ชื่อเต็มของนิติบุคคล	ชื่อในทางการค้า
- ชื่อตัวที่มี<u>คำนำหน้า</u><u>นาม</u> - ชื่อตัวที่<u>ไม่มีคำนำหน้า</u><u>นาม</u>	- ต้องไม่เป็นชื่อสกุลความหมายที่เข้าใจกันโดยธรรมดา	- ต้องไม่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง	- ชื่อนิติบุคคลที่มีคำแสดงนิติฐานะ	- ชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจโดยมีคำกำกับไว้อย่างชัดเจน - ต้องแสดงโดยลักษณะพิเศษ
				

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 60/2528 แม้คำว่า “MILAN” จะเป็นชื่อเมืองในอิตาลีซึ่งคนทั่วไปรู้จัก แต่การที่ นาย Milan Lang ได้เซ็นชื่อ Milan โดยลักษณะพิเศษ จึงทำให้มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ฎีกา 39/2566 และ 2652/2566 ข้อความว่า “ที่แสดงโดยลักษณะพิเศษ” เป็นคำขยายของคำว่า “ชื่อในทางการค้า” เท่านั้น มิได้รวมถึง ชื่อตัวชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา เครื่องหมายการค้าตามคำขอของโจทก์เป็นชื่อ ตัวและชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา ทั้งคำดังกล่าวก็มิได้ถึงถึงลักษณะหรือ คุณสมบัติของสินค้าตามที่โจทก์ขอจดทะเบียนโดยตรง ย่อมมีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้าทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้ เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างไปจากสินค้าอื่น ถือว่า มีลักษณะบ่งเฉพาะโดยไม่จำเป็นต้องแสดงโดยลักษณะพิเศษแต่อย่างใด

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ คำ ข้อความ ชื่อทางภูมิศาสตร์ (มาตรา 7 วรรคสอง (2))

คำหรือข้อความอันไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่ใช่อำนาจทางภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ฎีกา 3549/2541 คำว่า “CONCERT” มีความหมายว่า การแสดงดนตรีสากลโดยใช้เครื่องดนตรีวงใหญ่และอาจมีนักร้องประสานเสียงด้วย หรือมโหรีสังคีตและการประสานเสียง เมื่อนำมาใช้กับสินค้าจำพวกวิทยุ ตู้ลำโพง โทรทัศน์ เครื่องเล่นวิดีโอ และเครื่องขยายเสียง จึงไม่ใช่คำที่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง เพราะสินค้านี้สามารถรับฟังหรือขยายเสียงได้ทุกชนิด ไม่จำกัดเฉพาะเสียงดนตรีเท่านั้น

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

ฎีกา 5698/2562 คำว่า “อินทัช” เป็นคำภาษาไทยไม่มีความหมายตามพจนานุกรม และแม้คำว่า “Be in touch” ตามสำเนาพจนานุกรม OXFORD RIVER BOOK ENGLISH –THAI DICTIONARY จะแปลว่า ติดต่อกัน แต่การติดต่อนั้นมีได้หลายรูปแบบ ทั้งการพบปะ พูดคุย หรือการติดต่อทางลายลักษณ์อักษร เมื่อสาธารณชนทั่วไปเห็นเครื่องหมายการค้าดังกล่าว ก็ไม่อาจทราบหรือเข้าใจได้ในทันที หรือใช้พิจารณาเพียงเล็กน้อยก็ไม่อาจทราบหรือเข้าใจได้ว่าเป็นสินค้าประเภทหรือชนิดใด เครื่องหมายการค้า “อินทัช” จึงเป็นคำที่ไม่ได้เล็งถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง ถือว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะ

ฎีกา 203/2565 การที่โจทก์ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายบริการที่มีคำว่า “CLOUD” กับการบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทางคอมพิวเตอร์ คำว่า “CLOUD” เป็นคำที่เล็งถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของบริการของโจทก์โดยตรง การที่โจทก์นำคำดังกล่าวดังกล่าวมาประกอบกับคำว่า “MY” ในลักษณะเป็นอักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่ธรรมดา แยกส่วนออกได้เป็นสองคำ โดยที่คำว่า “MY” มีความหมายว่า ของฉัน ซึ่งเป็นความหมายโดยทั่วไปไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโจทก์ เมื่อนำมาใช้ประกอบกับคำว่า “CLOUD” จึงไม่ได้เป็นการนำคำที่มีความหมายตามพจนานุกรมมาใช้อย่างอำพรางใจ แต่กลับเป็นเครื่องหมายบริการที่ไม่มีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ให้บริการนั้นทราบหรือเข้าใจได้ว่าบริการที่ใช้เครื่องหมายการค้าานั้นแตกต่างไปจากการบริการอื่น เครื่องหมายบริการคำว่า MY CLOUD ของโจทก์โดยภาพรวมจึงไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะอันพึงรับจดทะเบียน

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

ฎีกา 1266/2563 คำว่า “DERMATIX” ซึ่งมีเสียงเรียกขานหรือคำอ่านที่สื่อความหมายว่าสินค้าของโจทก์ เป็นสินค้าเกี่ยวกับผิวหนังนั้น มีลักษณะเป็นเพียงคำหรือเครื่องหมายเชิงแนะนำ (Suggestive Mark) ที่ชี้ชวนหรือแนะนำให้ทราบเป็นเบื้องต้นว่าเป็นสินค้าที่ใช้เกี่ยวกับผิวหนังเท่านั้น โดยไม่ได้อธิบายหรือพรรณนาถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรงว่าเป็นซิลิโคนสำหรับเสริมสวย สารที่เตรียมขึ้นเพื่อใช้รักษาผิวหนังที่เสียหาย แผลเป็น และแผลที่ไม่มีส่วนผสมของยา และเนื่องจากสิ่งที่ใช้เกี่ยวกับผิวหนังมีได้หลายประเภท สาธารณชนโดยทั่วไปเมื่อเห็นหรือได้ยินเสียงเรียกขานหรือคำอ่านของคำหรือเครื่องหมายดังกล่าวยังไม่อาจทราบได้โดยทันทีว่าสินค้าของโจทก์ มีลักษณะอย่างไรหรือคุณสมบัติของสินค้าเป็นอย่างไร

ส่วนภาคส่วนคำว่า ULTRA แม้เป็นคำซึ่งมีความหมายว่า เกินอย่างรุนแรง ที่สุด หรือดีเยี่ยม และโดยตัวมันเองถือได้ว่าเป็นคำสามัญที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติของสินค้าโดยทั่วไป อันเป็นคำที่มีลักษณะไม่บ่งเฉพาะก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับภาคส่วนคำว่า DERMATIX โดยภาพรวมแล้ว เห็นได้ว่า คำว่า ULTRA เป็นภาคส่วนประกอบที่ขยายความภาคส่วนคำว่า DERMATIX ซึ่งเป็นภาคส่วนสาระสำคัญ แต่โดยที่คำว่า DERMATIX นั้นเป็นคำที่ไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าที่ขอจดทะเบียน เมื่อพิจารณารวมกันแล้วเครื่องหมายการค้าคำว่า “DERMATIX ULTRA” จึงเป็นคำหรือข้อความที่ไม่ได้อธิบายหรือพรรณนาถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าใดโดยตรง

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

➤ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดชื่อทางภูมิศาสตร์ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2559 เพื่อกำหนดชื่อทางภูมิศาสตร์ตามมาตรา 7 วรรคสอง (2)

(1) ชื่อประเทศ ชื่อกลุ่มประเทศ ชื่อภูมิภาค หรือเขตปกครองตนเองซึ่งมีลักษณะ
เช่นเดียวกับประเทศ

(2) ชื่อทวีป แคว้น รัฐ มณฑล ชื่อเมืองหลวงของประเทศ

(3) ชื่อมหาสมุทร

(4) ชื่อทางภูมิศาสตร์อื่น ๆ ที่ประชาชนโดยทั่วไปในประเทศไทยรู้จักกันแพร่หลาย เช่น
เขตปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คาบสมุทร ทะเล อ่าว เกาะ ทะเลสาบ ภูเขา แม่น้ำ จังหวัด เมืองท่า
อำเภอ ถนน เป็นต้น

➤ ชื่อภูมิศาสตร์ตาม (1)-(4) ให้รวมถึงชื่อย่อ ชื่อเดิม หรือชื่อที่ใช้เรียกขานทั่วไป โดยไม่จำกัดชื่อในทางราชการ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ คำ ข้อความ ชื่อทางภูมิศาสตร์ (มาตรา 7 วรรคสอง (2))

คำหรือข้อความอันไม่ได้เล็งถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง และ ไม่เป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

ฎีกา 2802/2546 ชื่อเมืองหลวงของประเทศและชื่อทางภูมิศาสตร์อื่นๆ ที่ประชาชนโดยทั่วไปรู้จัก ถือว่าเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ คำว่า “PHOENIX” ไม่ถือว่าเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ เพราะเป็นเพียงชื่อเมืองหลวงของมลรัฐหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา มิใช่ชื่อเมืองหลวงของประเทศสหรัฐอเมริกา และจะถือว่าเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์อื่น ๆ เสียทีเดียวหาได้ไม่ เพราะยังต้องพิจารณารายละเอียดว่าเป็นเมืองที่ประชาชนทั่วไปรู้จักหรือไม่ หากประชาชนทั่วไปไม่รู้จักแล้ว ก็ถือว่าเป็นชื่อที่มีลักษณะบ่งเฉพาะซึ่งไม่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

ฎีกา 608/2545 คำว่า “JAVACAFE” เป็นคำที่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าเป็นกาแฟที่มีแหล่งกำเนิดจากเกาะชวาในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อนำคำดังกล่าวมาใช้กับสินค้ากาแฟ เมล็ดต้นโกโก้ จึงเป็นเครื่องหมายการค้าที่สามารถเข้าถึงลักษณะและแหล่งกำเนิดของสินค้านั้นโดยตรง **จึงไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ**

ฎีกา 9971/2558 คำว่า "SINGAPORE" ตามพจนานุกรมและความเข้าใจของคนทั่วไปหมายถึงประเทศสิงคโปร์ และคำว่า "AIR" แปลว่า อากาศ เมื่อเครื่องหมายบริการคำว่า "SINGAPOREAIR" ของโจทก์นำมาใช้กับบริการขนส่งทางอากาศ การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งสินค้า ฯลฯ ย่อมเป็นคำที่เข้าถึงลักษณะของการบริการโดยตรง จึงไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 7
วรรคสอง (2)

ฎีกา 4216/2561 “Milwaukee” เป็นชื่อเมืองท่าและเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าชื่อเมืองท่าดังกล่าวเป็นชื่อที่ประชาชนโดยทั่วไปรู้จักแพร่หลายแต่อย่างใด จึงเป็นเครื่องหมายที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ คำที่ประดิษฐ์ขึ้น (มาตรา 7 วรรคสอง (3))

ORLWOOLA

คำที่รู้จักกันอยู่แล้ว
ซึ่งมาจากคำว่า all wool
แต่แก่งสะกตผิด
ไม่ใช่คำประดิษฐ์

UNEEDA

คำพ้องเสียง UNEEDA
ซึ่งมาจากคำว่า
YOU NEED
ไม่ใช่คำประดิษฐ์

DIABOLO

คำที่มาจากภาษา
ต่างประเทศที่รู้จักกันแล้ว
เช่น DIABOLO ในภาษา
อิตาเลียนหมายถึง
การเล่นเกมส์
ไม่ใช่คำประดิษฐ์

ชาแฟ

คำตลกที่ได้จาก
การควบกันของคำ
2 คำ เช่น คำว่า น้ำ
ชา+กาแฟ
เป็นคำประดิษฐ์

ชื่อย่อของชื่อนิติ
บุคคลที่อ่านได้แต่
แปลไม่ได้ เช่น
U P S (อัฟส์)
เป็นคำประดิษฐ์

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ คำที่ประดิษฐ์ขึ้น (มาตรา 7 วรรคสอง (3))

ฎีกา 3692/2534 คำว่า “TAPP” มาจากคำย่อของ TABLET รวมกับ PP ซึ่งเป็นชื่อย่อของสารเคมี 2 ชนิด เป็นคำประดิษฐ์

ฎีกา 2915/2538 คำว่า “PEPE” เป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้ เป็นคำประดิษฐ์

ฎีกา 5112-5113/2543 คำว่า “โตะกั๋ง” เป็นคำประดิษฐ์และมีลักษณะบ่งเฉพาะได้ ไม่ใช่คำสามัญที่หมายถึงสินค้าทองรูปพรรณ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ คำที่ประดิษฐ์ขึ้น (มาตรา 7 วรรคสอง (3))

ฎีกา 9163/2560 คำว่า "AIR CONDITIONER" หรือคำว่า "AIR CONDITIONING" เป็นการตัดคำบางคำจากภาษาต่างประเทศที่ใช้กันเป็นปกติธรรมดาแบบมีความหมายในสังคม ไม่ทำให้เป็นคำประดิษฐ์แต่อย่างใด

ฎีกา 936/2561 เครื่องหมายการค้าของโจทก์คำว่า "A380" เป็นการเอาตัวอักษรโรมัน 1 ตัว คือ A และตัวเลขเลขอารบิกอีก 3 ตัว มาเรียงต่อกันเป็นลักษณะของกลุ่มตัวอักษรและตัวเลข ซึ่งแม้จะเป็นการนำมาวางเรียงต่อกันในลักษณะธรรมดาทั่วไปโดยมิได้สร้างให้มีลักษณะพิเศษ ก็มีลักษณะบ่งเฉพาะอันพึงรับจดทะเบียนได้ เพราะตามพ.ร.บ.เครื่องหมายการค้าฯ มาตรา 7 วรรคสอง (3) บัญญัติให้เฉพาะแต่กลุ่มของสีเท่านั้นที่ต้องแสดงลักษณะพิเศษ

ฎีกา 2465 - 2469/2563 เครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการเป็นการนำคำว่า "NTT" ย่อมาจาก Nippon Telegraph and Telephone ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชื่อนิติบุคคลของโจทก์ มารวมกับคำว่า "DATA" เมื่อพิเคราะห์แล้วเห็นได้ว่าคำดังกล่าวมีระยะห่างระหว่างคำว่า "NTT" กับคำว่า "DATA" มากกว่าตัวอักษรอื่น จึงยังคงมองแยกส่วนออกได้เป็นสองคำ ไม่ได้เรียงติดกันเป็นคำเดียว คำว่า "NTT" เสียงเรียกขานอ่านออกเสียงได้ว่า "เอ็นทีที" โดยคำว่า "DATA" ยังคงอ่านออกเสียง "ดาต้า" และยังมีความหมายว่า ข้อมูล เหมือนเดิม ลำพังการนำคำที่มีความหมายมารวมกับตัวอักษรบางตัวในลักษณะเช่นนี้ จึงยังไม่มีลักษณะถึงขนาดที่จะเป็นคำที่ประดิษฐ์ขึ้น

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

- ❑ ตั๋วหนังสือประดิษฐ์ ตัวเลขประดิษฐ์ (มาตรา 7 วรรคสอง (4))

ตั๋วหนังสือประดิษฐ์ เป็นภาษาไทย
หรือภาษาต่างประเทศก็ได้ แต่
ไม่ได้เขียนอย่างการเขียนธรรมดา

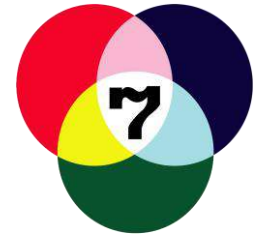

ตัวเลขประดิษฐ์ มีลักษณะทำนอง
เดียวกับตั๋วหนังสือประดิษฐ์ แต่ไม่ได้
เขียนอย่างการเขียนธรรมดา

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ กลุ่มของสีที่แสดงโดยลักษณะพิเศษ (มาตรา 7 วรรคสอง (5))

- สีที่มีการรวมกลุ่มหรือชุมนุมกันตั้งแต่ 2 สีขึ้นไป
- ไม่ใช่สีของเครื่องหมายรูป เครื่องหมายคำ ข้อความ เครื่องหมายรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ
- มีการจัดวางตำแหน่งและออกแบบรูปร่างไว้ในลักษณะพิเศษ

Re Owens-Corning Corp. 774 F.2d 1116 (C.A.F.C. 1985) สีชมพูในฉนวนใยแก้วทำหน้าที่อย่างเครื่องหมายการค้า จึงจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้

Smith Kline and French Laboratories Ltd v Sterling Winthrop Group Ltd (1976) RPC 511
สีจำนวน 10 สีในเม็ดยา ซึ่งบรรจุในแคปซูลมีลักษณะบ่งเฉพาะ

Unilever plc's Trade Mark (1984) RPC 155 สีแดงลายตั้งในยาสีฟันทำหน้าที่ในการทำความสะอาดปากและมีสีน้อยชนิดที่ผู้ผลิตจะเลือกใช้ได้ จึงจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไม่ได้

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

□ ลายมือชื่อ (มาตรา 7 วรรคสอง (6))

ลายมือชื่อของผู้จดทะเบียนหรือของเจ้าของเดิมของกิจการของผู้จดทะเบียน หรือลายมือชื่อของบุคคลอื่นโดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้ว

BARRY ARTIST Trade Mark (1978) RPC 793 ลายมือชื่อของตนและของผู้อื่นต่างนำมาจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ แต่ต้องเป็นลายมือชื่อที่แท้จริง การที่เขียนว่า “COPPERPLATE” ไม่ถือว่าเป็นลายมือชื่อ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

□ ภาพบุคคล (มาตรา 7 วรรคสอง (7))

ภาพของผู้จดทะเบียนหรือของบุคคลอื่นโดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้ว หรือในกรณีที่บุคคลนั้นตายแล้ว โดยได้รับอนุญาตจากบุพการี ผู้สืบสันดาน และคู่สมรสของบุคคลนั้น ถ้ามี แล้ว

- เป็นภาพถ่ายหรือภาพวาดของผู้จดทะเบียนหรือของบุคคลอื่น
- ต้องได้รับอนุญาตให้ใช้ภาพจากบุคคลอื่นหรือจากบุคคลที่กฎหมายกำหนดไว้ หากนำภาพของผู้ตายมาเป็นเครื่องหมายการค้า

ตรา แม่ประนอม
MAEPRANOM BRAND®
ORIGINAL AUTHENTIC THAI TASTE

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

□ ภาพประดิษฐ์ (มาตรา 7 วรรคสอง (8))

➤ เป็นภาพประดิษฐ์ขึ้น เช่น ภาพพืช สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือทิวทัศน์

ฎีกา 7024/2549 และ ฎีกา 630/2551 รูปของโคคา โคล่า มีลักษณะไม่เหมือนรูปขวดทั่วไป แต่เป็นภาพที่ประดิษฐ์ขึ้น จึงเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ฎีกา 5466/2552 รูปคลื่นประดิษฐ์ของโจทก์มีลักษณะรูปทรงเรขาคณิต แต่ไม่ถึงขนาดที่จะทำให้สาธารณชนเห็นความแตกต่างจากรูปทรงเลขาคณิตอื่นๆ ไป จึงไม่ใช่ภาพที่ประดิษฐ์ขึ้นที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ ภาพอันไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง (มาตรา 7 วรรคสอง (9))

ภาพอันไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่เป็นภาพแผนที่หรือภาพแสดงสถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

➤ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดชื่อทางภูมิศาสตร์ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2559 เพื่อกำหนดภาพแผนที่หรือภาพแสดงสถานที่ทางภูมิศาสตร์ตามมาตรา 7 วรรคสอง (9)

(1) ภาพแผนที่

(2) ภาพแสดงสถานที่ทางภูมิศาสตร์

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

□ รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ (มาตรา 7 วรรคสอง (10))

- เป็นรูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ
- ไม่เป็นลักษณะโดยธรรมชาติของสินค้านั้นเอง หรือไม่เป็นรูปร่างหรือรูปทรงที่จำเป็นต่อการทำงานทางเทคนิคของสินค้านั้น หรือไม่เป็นรูปร่างหรือรูปทรงที่ทำให้สินค้านั้นมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

Philips Electronics BV v Remington Consumer Products รูปทรงเครื่องโกนหนวดที่มีใบมีดเป็นวงกลมสามหัวเรียงกันในรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว เป็นลักษณะทางเทคนิคของสินค้า ไม่ได้ทำหน้าที่แยกความต่างของสินค้า จึงไม่เป็นเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 773-776/2550 รูปทรงไฟแช็กและรูปทรงปากกา BIC มิได้มีการดัดแปลงหรือตกแต่งจนทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้าทราบหรือเข้าใจว่ารูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุดังกล่าวเป็นตัวยี่ห้อสินค้า จึงขาดลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเอง และไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะด้วยการใช้

ฎีกา 9240/2554 ลักษณะรูปร่างหรือรูปทรงของเครื่องยนต์เอนกประสงค์รุ่น GX มีลักษณะเหมือนเครื่องยนต์ของผู้อื่นทั่วไป จึงไม่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ บุคคลทั่วไปเห็นแล้วก็มีแต่จะนึกถึงลักษณะของสินค้าเครื่องยนต์ประเภทนี้เท่านั้น จึงไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

ฎีกา 792/2561 โจทก์ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในรูปแบบรูปร่างขวดน้ำหอม “FLOWER BY KENZO” ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ รูปทรงขวดโค้งลาดเอียง ผิวไม่สมมาตร ด้านบนเรียบลงและมีดอกไม้ประดับแนวตั้งภายในขวด พร้อมอักษร “KENZO” ประกอบบนฝาครอบจี้ดสเปรย์และกันขวด รูปร่างหรือรูปทรงขวดน้ำหอมตามคำขอของโจทก์มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาต่อว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะจากการใช้ต่อเนื่องตามมาตรา 7 วรรคสาม

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

❑ เสียง (มาตรา 7 วรรคสอง (11))

- เสียงที่ไม่ได้เล็งถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง
- เสียงที่ไม่เป็นเสียงโดยธรรมชาติของสินค้านั้น
- เสียงที่ไม่ได้เกิดจากการทำงานของสินค้านั้น

เสียงที่จดทะเบียนในต่างประเทศ เช่น

- เสียงสิงโตคำราม (the roaring lion title) ของบริษัทเมโทร โกลวิน เมเยอร์ สตูดิโอส์ (MGM)
- เสียงเริ่มต้นรายการของสถานีโทรทัศน์ NBC (เสียงระฆัง ตึง ตึง ตึง)

เสียงที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของไทย เช่น

- เรื่องเล่าเช้านี้
- Happy จาก DTAC

การได้มาซึ่งสิทธิเครื่องหมายการค้าโดยใช้

❑ มาตรา 7 วรรคสาม

- เครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะตาม (1) - (11)
- ได้มีการจำหน่าย เผยแพร่ หรือโฆษณาสินค้า ที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นจนแพร่หลายตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- พิสูจน์ได้ว่าได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์นั้นแล้ว
- ให้ถือว่ามึลักษณะบ่งเฉพาะ

ฎีกา 5449/2549 แม้คำว่า “Washington” จะเป็นชื่อทางภูมิศาสตร์ คำว่า “แอปเปิ้ล” และรูปของแอปเปิ้ลประดิษฐ์จะเล็งถึงลักษณะของคุณสมบัติของสินค้านั้น เมื่อโจทก์นำสืบพิสูจน์ได้ว่า เครื่องหมายการค้าพิพาทได้จำหน่าย เผยแพร่ และโฆษณาสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าพิพาทจนแพร่หลายแล้วในประเทศไทย จึงเป็นเครื่องหมายการค้าที่ให้ถือว่ามึลักษณะบ่งเฉพาะอันพึงรับจดทะเบียนไว้

การได้มาซึ่งสิทธิเครื่องหมายการค้าโดยใช้

❑ มาตรา 7 วรรคสาม

ฎีกา 3685/2551 LASERJET เป็นคำที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะ แต่เมื่อใช้เครื่องหมายการค้า LASERJET กับเครื่องพิมพ์และหมึกพิมพ์ ทั้งได้โฆษณาเผยแพร่และจำหน่ายสินค้าเครื่องพิมพ์กับหมึกพิมพ์ในประเทศไทยมานานจนสาธารณชนในประเทศไทยรู้จักและเข้าใจว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า LASERJET แตกต่างจากสินค้าหมึกพิมพ์ของผู้อื่น เครื่องหมายการค้าดังกล่าวจึงมีลักษณะบ่งเฉพาะ

ฎีกา 5401/2553 การใช้เครื่องหมายการค้าใดจนแพร่หลาย ก็ให้ถือว่าเครื่องหมายการค้านั้นมีลักษณะบ่งเฉพาะเท่าที่เข้ากับสินค้านั้น และในการพิจารณาความแพร่หลาย ก็มีได้ระบุถึงคุณสมบัติของบุคคลที่ใช้เครื่องหมายการค้าตามประกาศกระทรวงพาณิชย์

ตัวอย่างเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ (ต่อ)

ฎีกา 2766/2559 แม้คำว่า "SuperShield" เมื่อนำมาใช้กับสีน้ำ สีน้ำมัน สีน้ำใช้สำหรับทาอาคาร จะไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะในตัวเอง แต่โจทก์ได้นำสีบการได้ลักษณะบ่งเฉพาะจากการใช้ เครื่องหมายการค้าของโจทก์จึงมีลักษณะบ่งเฉพาะจากการใช้ตามมาตรา 7 วรรคสาม

ฎีกา 4216/2561 หลักฐานที่แสดงประวัติของบริษัท การโฆษณา และใบแจ้งหนี้แสดงการจำหน่ายสินค้าเท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่าเริ่มมีการใช้ การโฆษณาหรือการจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าที่ยื่นขอจดทะเบียนไว้ตั้งแต่เมื่อใด เป็นจำนวนเท่าไร และเป็นระยะเวลานานต่อเนื่องเพียงใด แพรวหลายในประเทศไทยหรือไม่ จึงยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่า เครื่องหมายการค้านั้นมีการจำหน่ายเผยแพร่หรือโฆษณาอย่างต่อเนื่อง

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1)-(13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน

- (1) ตราต่างๆ
- (2) ธงต่างๆ
- (3) พระนาม
- (4) ภาพถ่ายหรือภาพวาดของพระมหากษัตริย์
- (5) เครื่องหมายที่แสดงถึงพระมหากษัตริย์
- (6) เครื่องหมายเกี่ยวกับรัฐต่างประเทศ
- (7) เครื่องหมายราชการและกาชาด
- (8) เครื่องหมายรางวัลหรือการแสดงในการประกวดสินค้า

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(9) เครื่องหมายที่ขัดต่อกฎหมาย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าที่ 245/2524 และที่ 396/2525 รูปประติษฐ์ลูกกวาด Bambi และกระต่าย และรูปการ์ตูนหนูนทอง เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ผู้ขอจดทะเบียนมิได้ประติษฐ์ขึ้นเอง จึงต้องห้ามรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 2000/2543 และ ฎีกา 3240/2543 รูปการ์ตูนหมีพูห์ (Winnie the Pooh) และภาพเขียนพิธีคล้องช้าง เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน ขัดต่อรัฐประศาสนบาย

ฎีกา 4588/2552 การนำรูปภาพกระต่ายยืนอยู่บนหลังช้างซึ่งเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นไปทำซ้ำหรือดัดแปลงโดยไม่สุจริต และนำไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เป็นการขัดต่อกฎหมายตามมาตรา 8 (9)

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(9) เครื่องหมายที่ขัดต่อกฎหมาย

ฎีกา 7203/2554 การพิจารณาว่าเครื่องหมายการค้าใดขัดต่อรัฐธรรมนูญประกอบนโยบายตามบทบัญญัติมาตรานี้ ต้องพิจารณาจากลักษณะที่ปรากฏภาพอยู่ในตัวเครื่องหมายซึ่งเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพประดิษฐ์ ตรา ชื่อ คำ ข้อความ รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุนั้นเอง ที่ทำให้นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าเห็นได้อย่างชัดเจนว่าขัดต่อบทบัญญัติของมาตราดังกล่าวในอนุมาตราหนึ่งมาตราใดหรือไม่ มิใช่เป็นกรณีของการนำเครื่องหมายการค้ามาขอจดทะเบียนโดยไม่ชอบหรือไม่สุจริต เพราะนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าไม่อาจเห็นจากลักษณะของตัวเครื่องหมายการค้าที่นำมาขอจดทะเบียนได้

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(10) เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (well-known marks)

ฎีกา 5639/2540 โจทก์ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “SEIKO” ของจำเลย เพื่อใช้กับสินค้าต่างจำพวกกับสินค้าของจำเลย ซึ่งใช้เครื่องหมายการค้านั้นอยู่ก่อนแล้ว ก็อาจทำให้ผู้ซื้อสินค้าสับสนหรือหลงผิดว่าเครื่องหมายการค้าของโจทก์คือเครื่องหมายการค้าของจำเลย ซึ่งนับว่าเป็นการลวงสาธารณชน โจทก์จึงไม่มีสิทธิจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 5168/2548 เครื่องหมายการค้า “SOLEX” เป็นเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงสำหรับกุญแจ ส่วนเครื่องหมายการค้า “ROLEX” เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปสำหรับสินค้านาฬิกา จึงไม่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “SOLEX” ดังกล่าว

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(10) เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (well-known marks)

ฎีกา 649/2550 และฎีกา 3246/2550 ช้างเป็นสัตว์ประจำชาติของไทย โจทก์จะหวังกันผู้อื่นที่ใช้อยู่บ้างประกอบเป็นส่วนสำคัญของเครื่องหมายการค้าไม่ได้ เมื่อโจทก์และจำเลยใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าต่างชนิดกัน และมีลูกค้าเป็นคนละกลุ่มเป้าหมายกัน แม้บริษัทโจทก์จะตั้งขึ้นก่อนและใช้เครื่องหมายการค้าของโจทก์มาก่อน และไม่ว่าเครื่องหมายการค้าของโจทก์จะมีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปหรือไม่ ก็ชอบที่จะรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของจำเลยได้

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(10) เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (well-known marks)

**** หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการออกเสียงภาษาไทยคล้ายกันทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดได้ ศาลฎีกาก็ห้ามมิให้รับจดทะเบียน เช่น**

ฎีกา 385/2549 โจทก์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “ROZA” ส่วนเครื่องหมายการค้าคำว่า “ROSA” ของจำเลย ตัว S และ Z นั้น แม้จะเขียนแตกต่างกัน แต่การออกเสียงเป็นสำเนียงไทยก็คล้ายคลึงกันมาก ทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในเครื่องหมายทั้งสองได้ เมื่อเครื่องหมายการค้าคำว่า ROZA เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป แม้จะเป็นการจดทะเบียนกับสินค้าต่างจำพวกกับที่โจทก์ได้จดทะเบียนไว้ โจทก์ก็มีสิทธิร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวเสียได้

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(10) เครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (well-known marks)

➤ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป ลงวันที่ 21 กันยายน 2547 โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาใน 2 ประการ

- (1) สินค้าหรือบริการที่ใช้เครื่องหมายนั้นต้องมีปริมาณการจำหน่ายจำนวนมากหรือมีการใช้หรือมีการโฆษณา หรือได้มีการใช้เครื่องหมายโดยวิธีการใดๆ
- (2) เครื่องหมายนั้นจะต้องมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภค

ฎีกา 5113/2548 โจทก์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “อินเทล” และ “INTEL” ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยจดทะเบียนเมื่อปี 2527 ซึ่งเครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นที่รู้จักของกลุ่มสาธารณชนในสาขาที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย จึงเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ฎีกา 1649 / 2564 โจทก์ยื่นขอและได้รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่า “Formula1” และ “F1” ในหลายประเทศทั่วโลก เครื่องหมายการค้าและบริการคำว่า “Formula1” และ “F1” ของโจทก์เป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ประชาชนชาวไทยมาประมาณ 70 ปีแล้ว นับตั้งแต่มีการจัดการแข่งขันรถฟอร์มูล่าวันเป็นครั้งแรกปี 2490 เครื่องหมายการค้าของโจทก์จึงนับเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1)-(13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(11) เครื่องหมายการค้าที่คล้ายกับ (1) (2) (3) (4) (5) (6) หรือ (7)

➤ เครื่องหมายการค้าที่คล้ายกับเครื่องหมายตาม (1) ถึง (7) เป็นเครื่องหมายที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนด้วย

(12) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

➤ เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

➤ เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

➤ ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ข้อสังเกต

กฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องการจะปกป้องพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ผู้ผลิตตั้งอยู่ และบ่งบอกลักษณะสินค้าตามแหล่งภูมิศาสตร์ ขณะที่เครื่องหมายการค้าต้องการจะสื่อถึงตัวสินค้า ผู้ผลิตสินค้า หรือผู้ให้บริการในตลาด

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(13) เครื่องหมายอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2543 เพื่อกำหนดเครื่องหมายที่ต้องห้ามรับจดทะเบียน **ได้แก่**
 - เครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับชื่อเกสส์ภัณฑ์สากลที่องค์การอนามัยโลกได้ขึ้นทะเบียนสงวนสิทธิการครอบครองไว้
 - เครื่องหมายและคำบรรยายที่อาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดเกี่ยวกับชนิดของสินค้าหรือบริการ หรือสับสนหลงผิดเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด หรือความเป็นเจ้าของสินค้าหรือบริการ

เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 8

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา 8 (1) - (13) ห้ามมิให้รับจดทะเบียน ... (ต่อ)

(13) เครื่องหมายอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 5)

ฎีกา 2239/2554 การตีความประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2543) เรื่อง เครื่องหมายที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน ต้องตีความโดยเคร่งครัด ว่า เครื่องหมายหรือคำบรรยายอันอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดเกี่ยวกับ "แหล่งกำเนิดของสินค้า" นั้น หมายถึง เครื่องหมายหรือคำบรรยายที่สื่อความหมายถึงหรือทำให้เข้าใจว่าเป็นประเทศ เมือง หรือสถานที่อันเป็นแหล่งกำเนิดหรือที่มาของสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวโดยตรงเท่านั้น ไม่อาจตีความโดยขยายความให้หมายความรวมถึงเครื่องหมายหรือคำบรรยายที่สื่อความหมายถึงหรือทำให้เข้าใจว่าเป็นคนสัญชาติของประเทศหรือบุคคลซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น ๆ ด้วยได้

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้าย กับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

☐ มาตรา 13

ไม่เป็นเครื่องหมายการค้า
ที่เหมือนกับเครื่องหมาย
การค้าของบุคคลอื่น
ที่จดทะเบียนไว้แล้ว

ไม่เป็นเครื่องหมายการค้า
ที่คล้ายกับเครื่องหมายการค้า
ของบุคคลอื่นที่จดทะเบียนไว้
แล้ว จนทำให้สาธารณชน
สับสนหรือหลงผิดในความ
เป็นเจ้าของสินค้า
หรือแหล่งกำเนิดสินค้า

ห้ามรับจดทะเบียน
เครื่องหมายการค้าสำหรับ
สินค้าจำพวกเดียวกัน หรือ
ต่างจำพวกกันแต่มีลักษณะ
อย่างเดียวกัน

เครื่องหมาย
การค้าที่ไม่เหมือน
หรือคล้ายกับ
เครื่องหมาย
การค้าของบุคคล
อื่น (ต่อ)

มาตรา 13

การพิจารณาความเหมือนกันของเครื่องหมายการค้า

➤ การพิจารณา ความเหมือนกัน ของเครื่องหมายการค้า

- ดูจากลักษณะตัวอักษรและภาพวาดเหมือนกับเครื่องหมายการค้าอีกอันหนึ่งจนเกินกว่าที่บุคคลจะคิดประดิษฐ์ขึ้นเองโดยมิได้เลียนแบบ (ฎีกา 6466/2538) หรือ
- เป็นเครื่องหมายการค้าที่เหมือนกันจนไม่มีที่ติ (ฎีกา 8245/2544)

➤ การพิจารณาความคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า จะต้องปรากฏว่าคล้ายกันจนถึงขนาดอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า โดยดูจาก

- ความคล้ายกันทางสายตา
- ความคล้ายกันทางเสียงเรียกขาน
- ความคล้ายกันทางความหมาย

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

มาตรา 13

การพิจารณาความเหมือนคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า

- การพิจารณาความคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า จะต้องปรากฏว่าคล้ายกันจนถึงขนาดอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า โดยดูจาก
 - ความคล้ายกันทางสายตา
 - ความคล้ายกันทางเสียงเรียกขาน
 - ความคล้ายกันทางความหมาย

ฎีกา 8902/2543 เครื่องหมายการค้าของโจทก์และจำเลยประกอบด้วยคำว่า “ZENTEL” และ “ZENTAB” เป็นสาระสำคัญ ลักษณะการวางรูปแบบและขนาดตัวอักษรเหมือนกัน โดยใช้กับสินค้าจำพวกเดียวกัน จึงยากที่จะสังเกตข้อแตกต่างของเครื่องหมายการค้าทั้งสอง จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

☐ มาตรา 13

☐ การพิจารณาความเหมือนคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 5463/2552 เครื่องหมายการค้าของจำเลย เป็นอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ คำว่า “HALOTRION” ส่วนของโจทก์เป็นอักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่ คำว่า “HALOTRON” ซึ่งมีอักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่ที่เหมือนกันถึง 8 ตัว และอยู่ในตำแหน่งเดียวกันแทบทั้งสิ้น ในส่วนเสียงเรียกขาน แม้จะมีจำนวนพยางค์ที่ออกเสียงต่างกัน แต่เสียงเรียกขาน 2 พยางค์แรก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญนั้นเหมือนกัน ถือว่ามีเสียงเรียกขานที่คล้ายกันมาก และยังใช้กับจำพวกสินค้าประเภทสารหรือน้ำยาดับเพลิงเหมือนกัน จึงถือได้ว่าเครื่องหมายการค้าของจำเลยคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์

ฎีกา 926/2539 คำว่า “ROLEX” อ่านออกเสียงคล้ายกับ “LOREX” เมื่อพิจารณา รวมทั้งหมดคล้ายคลึงกันมาก แม้จะจดทะเบียนในสินค้าต่างจำพวกกับสินค้าของโจทก์

ฎีกา 4432/2553 “KOBE” มีเสียงเรียกขานเหมือนกับ “GOBE”

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

□ มาตรา 13

□ การพิจารณาความเหมือนคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 1122/2534 โจทก์และจำเลยยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในสินค้าจำพวกที่ 5 ซึ่งออกเสียงเหมือนกันว่านิโคล ต่างกันแต่เพียงว่าเครื่องหมายของโจทก์ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ “NICOLE” ส่วนจำเลยใช้ตัวพิมพ์เล็ก “nicole” จึงทำให้เครื่องหมายการค้าทั้งสองมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกัน จนอาจทำให้ประชาชนหรือผู้ซื้อหลงผิดได้

ฎีกา 7378/2538 เครื่องหมายการค้าคำว่า “halog” ของจำเลยเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าคำว่า “HALOG” ของโจทก์จึงอาจทำให้สาธารณชนหลงผิดได้ และแม้จำเลยจะได้ขอจดทะเบียนสำหรับสินค้าจำพวกที่ 48 ประเภทเครื่องสำอาง (โจทก์จดทะเบียนฯ สำหรับสินค้าจำพวกที่ 3 ประเภทยารักษาโรคผิวหนัง) ก็ถือได้ว่าเป็นสินค้าที่มีลักษณะอย่างเดียวกันจนอาจทำให้ผู้ซื้อหลงผิดได้ว่าเป็นสินค้าของโจทก์

ฎีกา 6441/2537 เครื่องหมายการค้าของโจทก์คำว่า “Angel Face” กับเครื่องหมายการค้าของจำเลยคำว่า “Alla Puff” ลักษณะการเขียนอักษรคล้ายคลึงกัน ทั้งยังใช้กับสินค้าชนิดเดียวกัน รูปร่างลักษณะของตัวตลับแป้งและฝาเหมือนกัน ฯลฯ ศาลมองว่าคล้ายกันจนถึงนับได้ว่าเป็นการลวงสาธารณชนให้สับสนหลงผิดว่าสินค้าของจำเลยเป็นสินค้าของโจทก์แล้ว

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

□ มาตรา 13

□ การพิจารณาความเหมือนกันของเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 4786/2534 เครื่องหมายการค้าของโจทก์และจำเลยต่างเป็นรูปโลมา โดยโจทก์ใช้คำว่า “DOLPHIN” ส่วนจำเลยใช้คำว่า “PORPOISE” ซึ่งมีคำแปลว่าโลมา แม้โจทก์และจำเลยจะขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใช้กับสินค้าคนละจำพวก แต่ก็ยังเป็นสินค้าชนิดเดียวกันคือพื้กรองเท้ายาง แม้ตัวหนังสือดังกล่าวจะเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญน้อยกว่ารูปโลมา แต่เครื่องหมายการค้าทั้งสองดังกล่าวมีลักษณะทำนองเดียวกันจนอาจทำให้ประชาชนหลงผิดได้ว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเดียวกัน กรณีนี้ถือได้ว่าเป็นการหลงสาธารณชน

ฎีกา 8512/2538 เครื่องหมายการค้าของโจทก์ “Dulcolax” และเครื่องหมายการค้าของจำเลยคำว่า “DECOLAX” เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้งหมดแล้ว จะเห็นว่าคล้ายคลึงกันมาก โดยเฉพาะสินค้าของโจทก์และจำเลยต่างเป็นสินค้าประเภทยาระบาย และทั้งเม็ดยาและซองบรรจุยาก็มีลักษณะกลมมนและมีขนาดเท่ากัน รวมทั้งเม็ดยาก็มีผิวเคลือบสีน้ำตาลเหลืองเหมือนกัน ย่อมเป็นไปได้ง่ายที่สาธารณชนจะเกิดความสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดสินค้าได้

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

□ มาตรา 13

□ การพิจารณาความเหมือนคล้ายกันของเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 4434-4436/2540 จำเลยใช้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียนคำว่า “GOLD BLEND” และ “โกลด์เบลนด์” กับสินค้ากาแฟและใช้ในลักษณะที่เป็นรุ่นหรือชนิดของสินค้ากาแฟ และการเรียกขานสินค้าอาจเรียกว่า “เนสกาแฟโกลด์เบลนด์” ส่วนการเรียกขานสินค้าของโจทก์อาจเรียกว่า “ถั่วกรีนนัทโกลด์” หรือ “ถั่วโกลด์นัท” ซึ่งมีเครื่องหมายการค้าคำว่า “GOLD NUT โกลด์นัท” และ “กรีนนัท โกลด์ Greennut Gold” เมื่อเครื่องหมายการค้ามีความแตกต่างกันหลายประการ สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นถั่วลันเตากรอบ ส่วนสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของจำเลยที่ 1 เป็นกาแฟ จึงไม่เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายจนทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิด

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

□ มาตรา 13

□ การพิจารณาความเหมือนกันของเครื่องหมายการค้า

- การพิจารณาจำพวกสินค้า คือ การพิจารณาตัวสินค้าที่เครื่องหมายการค้านั้นนำไปใช้

ฎีกา 6580/2548 โจทก์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “SPONSOR” และคำว่า “สปอนเซอร์” โดยมีการจำหน่ายสินค้าและโฆษณาเผยแพร่สินค้าภายใต้เครื่องหมายดังกล่าวเป็นที่แพร่หลาย เพื่อใช้กับสินค้าประเภทเครื่องดื่มเกลือแร่ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง และเครื่องดื่มทุกชนิด ซึ่งเป็นสินค้าจำพวก 42 ส่วนจำเลยขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อใช้กับสินค้าจำพวก 25 รายการสินค้า รองเท้าแตะฟองน้ำ เมื่อเครื่องหมายการค้าใช้กับสินค้าต่างจำพวก และคนละประเภทกัน ตลอดจนไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกัน จึงไม่อาจทำให้สาธารณชนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้

เครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น (ต่อ)

☐ มาตรา 13

☐ การพิจารณาความเหมือนกันของเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 3179/2561 ต้องพิจารณาภาพรวมของเครื่องหมายการค้านั้นเปรียบเทียบกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วว่ามีเหมือนหรือคล้ายกันในสาระสำคัญหรือในลักษณะเด่นของเครื่องหมายการค้าหรือไม่ แม้ลักษณะเด่นของเครื่องหมายการค้าทั้งสองคือคำภาษาไทยคำว่า “พ่อครัว” ก็ตาม แต่คำดังกล่าวเป็นคำที่มีความหมายว่า คนปรุงอาหาร แม้จะไม่ใช่คำที่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง แต่สินค้าที่โจทก์และผู้คัดค้านขอจดทะเบียนก็เป็นสินค้าเกี่ยวกับอาหารเช่นเดียวกัน ผู้คัดค้านจึงไม่ควรมีสิทธิใช้คำดังกล่าวแต่ผู้เดียว

นอกจากนี้คำภาษาไทยของเครื่องหมายการค้าทั้งสองก็ต่างเป็นตัวอักษรในลักษณะประดิษฐ์ซึ่งมีลักษณะของตัวอักษรแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเสียงเรียกขานเครื่องหมายการค้าของโจทก์อาจเรียกขานได้สามพยางค์ส่วนของผู้คัดค้านเรียกได้สองพยางค์ยิ่งทำให้เครื่องหมายการค้ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เมื่อเครื่องหมายการค้าของโจทก์ใช้กับสินค้าผงปรุงรส ส่วนของผู้คัดค้านใช้กับเครื่องแกง แม้จะมีลักษณะใกล้เคียงกันใช้ในการประกอบอาหารเหมือนกันและอยู่ในจำพวกที่ 30 เช่นเดียวกันก็ตาม แต่สินค้าทั้งสองแตกต่างกันไม่อาจทดแทนกันได้ประกอบกับโจทก์เคยได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าคำว่า “พ่อครัวทอง” กับ “GOLDEN CHEF” ไว้กับสินค้าขอสงวนไว้แล้ว เครื่องหมายการค้าตามคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์จึงไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบริษัทผู้คัดค้านที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้

ตัวอย่างเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน

ฎีกา 7870/2543 เครื่องหมายของโจทก์เป็นเครื่องหมายรูปและคำว่า “ORIENTAL PLACE” ส่วนเครื่องหมายของจำเลยคือคำว่า “ORIENTAL” เป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน

ฎีกา 8902/2543 เครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นอักษรโรมันคำว่า “ZENTEL” ส่วนเครื่องหมายการค้าของจำเลยเป็นอักษรโรมันคำว่า “ZENTAB” โดยใช้กับสินค้าจำพวกเดียวกัน ซึ่งสาธารณชนจำนวนมากมิได้มีความรู้ในภาษาอังกฤษหรือตัวโรมัน ย่อมยากที่จะสังเกตข้อแตกต่าง เป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกันจนทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิด

ฎีกา 8331/2544 เครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็นอักษรคำว่า “MAKITA” อ่านว่า มากิต้าหรือ มากิตะ มีลักษณะเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัว ส่วนเครื่องหมายการค้าของจำเลยเป็นอักษรโรมันคำว่า “MAKITO” อ่านว่า มากิโต้ หรือมากิโต้ะ มีลักษณะเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัว เป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน

ตัวอย่างเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน (ต่อ)

ฎีกา 6934/2549 เครื่องหมายการค้าคำว่า “SOSO” ของจำเลยกับเครื่องหมายการค้า คำว่า “SOLO” ของโจทก์ แม้รายชื่อสินค้าจำพวก 6 และจำพวก 8 เป็นคนละรายการกัน แต่ก็ยังเป็นสินค้าจำพวกเครื่องมือช่าง ช่องทางการจำหน่ายอาจจะเป็นสถานที่เดียวกันฯ ถือว่าโอกาสที่จะทำให้สับสนหลงผิดในสาธารณชนเกิดขึ้นได้ง่าย

ฎีกา 19463/2555 เครื่องหมายการค้า COMSTAR ของโจทก์และจำเลยต่างจดทะเบียนใช้กับสินค้าจำพวกเดียวกัน รายการสินค้าเดียวกัน เครื่องหมายการค้าของจำเลยจึงคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า

ฎีกา 2767/2559 แม้เครื่องหมาย COMBID กับเครื่องหมาย COMBIF จดทะเบียนใช้กับสินค้าจำพวกเดียวกัน แต่รายการสินค้าที่จดทะเบียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นสินค้าคนละประเภท โอกาสที่ผู้บริโภคจะสับสนหลงผิดเป็นไปได้น้อย

ตัวอย่างเครื่องหมายที่มีลักษณะไม่คล้ายกัน

ฎีกา 7679/2538 เครื่องหมายการค้าคำว่า “ALACTA” ของโจทก์ เป็นนมผงสำหรับเลี้ยงทารกบรรจุในกระป๋องจำหน่ายในราคากระป๋องละ 62.50 บาท ส่วนสินค้า “LACTA” ของจำเลย เป็นนมผงพร้อมดื่มบรรจุในกล่องกระดาษจำหน่ายในราคากล่องละ 5-6 บาท สาธารณชนย่อมไม่หลงผิดถือว่าไม่เหมือนหรือคล้าย

ฎีกา 7331/2544 เครื่องหมายการค้าของโจทก์คำว่า “Kinder Em-eukal” (คินเดอร์ เอ็มยูคอล) และรูปประดิษฐ์การ์ตูนเด็กผู้ชาย ส่วนเครื่องหมายการค้าของจำเลยมีคำว่า “KINDER” อ่านว่า คินเดอร์หรือไคน์เดอร์ ประกอบอยู่ด้วย เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะไม่คล้ายกัน เพราะคำว่า KINDER มีความหมายว่าเด็กหลายคนย่อมเป็นคำที่คนทั่วไปสามารถนำมาใช้ได้เป็นปกติอยู่แล้ว

ฎีกา 5214/2548 โจทก์ประดิษฐ์และใช้เครื่องหมายคำว่า “SUNGUARD” จนเป็นที่แพร่หลายทั่วไวก่อนที่จำเลยจะใช้คำว่า “SUN” เป็นคำนำหน้าเครื่องหมายการค้า โจทก์จึงมิได้ใช้เครื่องหมายการค้าเลียนแบบหรือเหมือนกับเครื่องหมายการค้าของจำเลย

ฎีกา 5451/2554 เครื่องหมายการค้า MacCandy ซึ่งประกอบด้วยรูปประดิษฐ์นกอินทรี ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้า McDonald’s แม้คำว่า “Candy” เป็นคำที่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง แต่เครื่องหมายการค้านี้ประกอบด้วยส่วนอื่นที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ เมื่อพิจารณาทั้งเครื่องหมายแล้วจึงมีลักษณะบ่งเฉพาะๆ

ตัวอย่างเครื่องหมายที่มีลักษณะคล้ายกันแต่ไม่สับสน

ฎีกา 3686/2551 เครื่องหมายการค้าคำว่า “KIRIN” กับ “กิเลน” ไม่คล้ายกัน แต่ “กิเลน” มีเสียงเรียกขานคล้ายกับเครื่องหมายการค้าคำว่า “โหงวฉีเล้ง” และคำว่า “ตรา 5 กิเลน” ของบุคคลอื่น ซึ่งใช้กับยาแผนโบราณและหาซื้อได้ในร้านขายยาทั่วไป ส่วนเครื่องหมายการค้า คำว่า “KIRIN” ใช้กับยาแผนปัจจุบันและใช้โดยแพทย์ในโรงพยาบาล จึงไม่คล้ายกันจนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดสินค้า

ฎีกา 7202/2554 เครื่องหมายการค้าคำว่า “PROTO” กับคำว่า “proton” คล้ายกันในระดับหนึ่งแต่ก็มีความแตกต่างกันหลายประการ สำเนียงเรียกแทนแตกต่างกัน แม้จะเป็นสินค้าจำพวกเดียวกันแต่รายการสินค้าแตกต่างกัน ของจำเลยเป็นชิ้นส่วนอะไหล่และอุปกรณ์รถจักรยานยนต์ ส่วนของโจทก์เป็นของรถยนต์ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีราคาสูงกว่าสินค้าของจำเลยมาก จึงไม่คล้ายจนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดฯ

สิทธิของเจ้าของ เครื่องหมายการค้า จดทะเบียน

☐ มาตรา 44 สิทธิแต่เพียงผู้เดียว

ภายใต้บังคับมาตรา 27 และมาตรา 28 เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้ที่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

➤ กฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยบัญญัติสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (exclusive right) ของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ เพียงมาตราเดียวอย่างสั้น ๆ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใช้กฎหมายซึ่งรวมทั้งศาลจะต้องพิจารณาค้นหาหลักเกณฑ์

- กรณีเป็นเครื่องหมายคำ
- การใช้เครื่องหมายการค้า
- สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า
- การใช้เครื่องหมายการค้ากับการผลิตสินค้า

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ กรณีเป็นเครื่องหมายคำ

- แม้จะได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้วก็ไม่ได้หมายความว่า เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นจะสามารถมีสิทธิผูกขาดใช้คำนั้นแต่เพียงผู้เดียวในทุกกรณี เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิเพียงห้ามการใช้คำที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกันอย่างเครื่องหมายการค้านั้น แม้จะเป็นคำที่ประดิษฐ์ขึ้นเจ้าของเครื่องหมายการค้าก็มีเพียงสิทธิภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น

ฎีกา 7331/2544 เครื่องหมายการค้าของโจทก์คือเครื่องหมายคำว่า Kinder Em – eukal (คินเดอร์ เอ็มยูคอล) และรูปประดิษฐ์การ์ตูนเด็กผู้ชาย ส่วนเครื่องหมายการค้าของจำเลยคือเครื่องหมายการค้าคำว่า KINDER อ่านว่าคินเดอร์หรือโคน์เดอร์ โดยไม่มีรูปประดิษฐ์การ์ตูนเด็กผู้ชายซึ่งเป็นส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แม้คำว่า Kinder ในเครื่องหมายการค้าของโจทก์จะเป็นคำเดียวกับคำว่า KINDER ในเครื่องหมายการค้าของจำเลย แต่คำนี้มีความหมายตามพจนานุกรมว่าเด็กหลายคน ย่อมเป็นคำที่คนทั่วไปสามารถนำมาใช้เป็นปกติ จำเลยจึงไม่มีสิทธิหวงกันไม่ให้ผู้อื่นใช้คำนี้โดยเด็ดขาด เพียงแต่ผู้ที่นำคำว่า KINDER ไปใช้เป็นส่วนประกอบเครื่องหมายการค้าของตนในภายหลังจะต้องทำให้เครื่องหมายการค้านั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากเครื่องหมายการค้าของจำเลยและไม่ทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดได้ (ฎีกา 8725/2554 และ 4861/2554)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ ความหมายของการใช้เครื่องหมายการค้า

➤ การกระทำอย่างไรจึงจะถือเป็นการการใช้เครื่องหมายการค้า

- พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ไม่มีการกำหนดความหมายของการใช้เครื่องหมายการค้าไว้ จึงเป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป
- การนำเครื่องหมายการค้าไปติดอยู่กับ (affix) สินค้าและหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ (packaging) ของสินค้านับเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน แต่ก็มีปัญหาว่าหากจำเลยไม่ใช่ผู้ที่นำเครื่องหมายการค้าไปติดกับสินค้า แต่เป็นผู้ที่นำสินค้าที่มีผู้อื่นผลิตและติดเครื่องหมายการค้าพิพาทมาจำหน่าย การกระทำของจำเลยถือว่ามีการใช้เครื่องหมายการค้าพิพาทแล้ว (ฎีกา 284/2539)
- การนำป้ายเครื่องหมายการค้าไปวางไว้บริเวณแผงขายสินค้าหรือกองสินค้า น่าจะถือว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าได้
- การระบุคำว่า “INTEL CARD” ที่ด้านหลังพลาสติก แสดงความเป็นเจ้าของสินค้าบัตรพลาสติก จึงเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว (ฎีกา 5113/2548)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ ความหมายของการใช้เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

➤ การกระทำอย่างไรจึงจะถือเป็นการการใช้เครื่องหมายการค้า

- การนำเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นมาติดไว้ที่หน้าร้านของตน ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้า เพราะเป็นการใช้กับร้านค้า ไม่ได้ใช้กับตัวสินค้า แต่น่าจะถือได้ว่าเป็นการใช้เครื่องหมายบริการได้ อย่างไรก็ตาม การที่โจทก์ติดป้ายหน้าร้านว่า MARUI 0101 ซึ่งเป็นเครื่องหมายการค้าของจำเลย ถือเป็นเหตุผลประกอบการฟังว่าโจทก์จงใจลอกเครื่องหมายการค้าของจำเลย (ฎีกา 7731/2538)
- ในประเทศอังกฤษ กรณีต่อไปนี้ถือว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าแล้ว
 - การโฆษณาประชาสัมพันธ์ (advertising)
 - การส่งเสริมการขาย (promotion)
 - การพูด เช่น พูดทางวิทยุกระจายเสียง
 - การใช้กับสินค้าที่ผลิตขึ้นเพื่อการส่งออกแต่อย่างเดียว

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ ความหมายของการใช้เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

➤ การกระทำอย่างไรจึงจะถือเป็นการการใช้เครื่องหมายการค้า

- สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้า จะต้องเป็นการนำเครื่องหมายการค้านั้นมาใช้อย่างเครื่องหมายการค้า หากจำเลยเพียงแต่ระบุว่าสินค้าของจำเลยเป็นอุปกรณ์ที่จะนำไปใช้กับสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของโจทก์ การกระทำของจำเลยยังไม่ถือว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าอันเป็นการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าของโจทก์ (ฎีกา 1257-1258/2536 และ 547/2538)
 - ✓ เทียบเคียงคดีการใช้คำว่า “Mother Care/Other Care” ในประเทศอังกฤษ
- การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดไว้ ย่อมต้องใช้เครื่องหมายการค้าตามลักษณะที่จดทะเบียน การที่จำเลยจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในลักษณะที่แตกต่างกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ แต่นำมาใช้แตกต่างจากที่ขอจดทะเบียนไว้ โดยใช้ให้เหมือนกับของโจทก์ จำเลยย่อมมีความผิดได้ (ฎีกา 3861/2531 ฎีกา 3576/2536 ฎีกา 5571/2538 และฎีกา 6648/2542)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ สินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า

- มาตรา 44 บัญญัติถึงสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะใช้เครื่องหมายการค้ามีเฉพาะกับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้เท่านั้น ไม่รวมถึงสินค้าอื่นที่ไม่ได้จดทะเบียนไว้ด้วย
- แม้ในขณะพิจารณาคำขอจดทะเบียน นายทะเบียนต้องพิจารณาความเหมือนคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วสำหรับสินค้าจำพวกเดียวกัน หรือต่างจำพวกกันที่มีลักษณะอย่างเดียวกันตามมาตรา 13

ฎีกา 3650/2529 โจทก์จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้เฉพาะสำหรับสินค้าจำพวกที่ 38 กางเกงในและถุงเท้า โจทก์จึงมีสิทธิแต่ผู้เดียวเพื่อใช้เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้สำหรับสินค้าเฉพาะกางเกงในและถุงเท้าเท่านั้น ซึ่งโจทก์จะไม่มีสิทธิห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้าที่จำเลยจดทะเบียนไว้สำหรับสินค้าอื่นในจำพวกที่ 38 นอกจากกางเกงในและถุงเท้า

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ การใช้เครื่องหมายการค้ากับการผลิตสินค้า

- สิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของเครื่องหมายการค้าคือสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้าของตนกับสินค้าที่จดทะเบียนไว้ ไม่ใช่สิทธิที่จะผลิตสินค้าเองโดยห้ามบุคคลอื่นผลิตสินค้าที่มีลักษณะอย่างเดียวกับสินค้าของตน หากมิได้รับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรจากทางราชการต่างหากนอกเหนือจากเครื่องหมายการค้า

ฎีกา 547/2538 สิทธิในเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน เป็นสิทธิแต่ผู้เดียวเพื่อใช้เครื่องหมายค้านั้นสำหรับสินค้าจำพวกที่ได้จดทะเบียนไว้เพื่อระบุว่าสินค้านั้นเป็นของโจทก์ที่ 1 และแยกแยะให้เห็นว่าสินค้าของโจทก์ที่ 1 แตกต่างจากสินค้าของผู้ผลิตสินค้าอื่นเท่านั้น แต่ไม่รวมไปถึงสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะผลิตสินค้าขาย หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสินค้าที่ผลิตขึ้นนั้น อันเป็นสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรการประดิษฐ์

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 45 การคุ้มครองสิทธิของเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้าอันได้จดทะเบียนไว้โดยมิได้จำกัดสิทธิ์นั้น ให้ถือว่าได้จดทะเบียนไว้ทุกสิทธิ์

➤ ในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้ขอจดทะเบียนอาจจะระบุในคำขอจดทะเบียนว่า ประสงค์ที่จะให้เครื่องหมายการค้าของตนได้รับความคุ้มครองในสิทธิ์ใดบ้าง หากไม่ได้ระบุไว้ กฎหมายถือว่าจดทะเบียนทุกสิทธิ์

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❏ มาตรา 68 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (Licensing)

เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วจะทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ทั้งหมดหรือบางอย่างก็ได้

สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าตามวรรคหนึ่งต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ
นายทะเบียน

➤ เงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่สำคัญในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า

- การควบคุมคุณภาพของสินค้า คือ การให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (มาตรา 68 วรรคสาม (1))

- สินค้าที่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าได้ คือ เจ้าของเครื่องหมายการค้าอาจจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเพื่อใช้กับสินค้าหลายอย่าง ในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าจึงต้องระบุสินค้าที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้ผู้อื่นนำเครื่องหมายการค้านั้นไปใช้ได้ด้วย (มาตรา 68 วรรคสาม (2))

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 68 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (Licensing) (ต่อ)

➤ เงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่สำคัญในสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

การระบุลักษณะของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ซึ่งสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้านี้จัดทำกันใน 3 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยไม่เด็ดขาด (non-exclusive licensing agreement)

หมายถึง สัญญาที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าของตน แต่เจ้าของเครื่องหมายการค้ายังมีสิทธิอนุญาตให้บุคคลอื่นๆ นอกเหนือจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิคนก่อนใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้านั้นได้อีก รวมทั้งเจ้าของเครื่องหมายการค้าก็ยังมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้านั้นเอง

2. สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่ผู้เดียว (sole licensing agreement)

หมายถึง สัญญาที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าของตนแต่ผู้เดียว โดยตัดสิทธิเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จะอนุญาตให้บุคคลอื่นๆ ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้านั้น แต่เจ้าของเครื่องหมายการค้ายังคงมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้านั้นเอง

3. สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาด (exclusive licensing agreement)

หมายถึง สัญญาที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าอนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าของตนแต่ผู้เดียวเท่านั้นโดยที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าเองก็ไม่มีสิทธิใช้และไม่มีสิทธิอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้านั้นอีก

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ มาตรา 68 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (Licensing) (ต่อ)

➤ แบบของสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า

- ✓ สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วจะต้องทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า (มาตรา 68 วรรคสอง) ซึ่งเป็นแบบแห่งนิติกรรม หากฝ่าฝืนสัญญาย่อมเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 152 (ฎีกา 6190/2550)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ มาตรา 68 การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (Licensing) (ต่อ)

ฎีกา 15233/2553 ข้อสัญญาที่โจทก์ตกลงให้สิทธิจำเลยที่ 1 ดำเนินกิจการสถานีบริการน้ำมันของโจทก์ ภายใต้ชื่อทางการค้าว่า “เอสโซ่” นั้น ผลิตภัณฑ์น้ำมันที่จำเลยที่ 1 ในสถานีบริการน้ำมันเป็นสินค้าของโจทก์ แม้จะมีการใช้เครื่องหมายการค้า “เอสโซ่” ก็เป็นการใช้เครื่องหมายการค้าโดยโจทก์เอง มีใช้กรณีที่จำเลยที่ 1 จัดหาสินค้าเองแล้วนำเครื่องหมายการค้าของโจทก์มาใช้กับสินค้าของจำเลยที่ 1 แต่อย่างใด สัญญาให้ใช้สิทธิดำเนินการสถานีบริการน้ำมันดังกล่าวจึงมิใช่สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า แม้จะไม่จดทะเบียนต่อนายทะเบียนก็ไม่ตกเป็นโมฆะ

❖ กรณีปั๊มบางจาก (ฎีกา 10207/2553)

❖ กรณีปั๊มคาลเท็กซ์ (ฎีกา 4049/2555)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า

➤ ขอบเขตและระยะเวลาการอนุญาต

ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้ามีสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นได้ทั่วประเทศและตลอดอายุการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้น รวมทั้งระยะเวลาการต่ออายุเครื่องหมายการค้าด้วย เว้นแต่สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 78)

➤ การโอนการอนุญาตและการอนุญาตช่วง

-ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าจะโอนการอนุญาตให้แก่บุคคลภายนอกไม่ได้และจะอนุญาตช่วงให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้านั้นอีกทอดหนึ่งก็ไม่ได้ เว้นแต่สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าจะได้ให้อำนาจไว้ (มาตรา 79)

-ในกรณีที่สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้ามิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าย่อมไม่ระงับไปเพราะเหตุการโอนหรือรับมรดกสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่มีการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้านั้น (มาตรา 79/1)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

❑ มาตรา 46 การฟ้องคดี

บุคคลใดจะฟ้องคดี เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธิดังกล่าวไม่ได้

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน ในอันที่จะฟ้องคดีบุคคลอื่นซึ่งเอาสินค้าของตนไปลงขายว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น

➤ กรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้า

- เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนแล้วย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องคดีเพื่อห้ามมิให้ทำละเมิดในอนาคต หรือเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธิของตนได้ (มาตรา 46 วรรคหนึ่ง แปลความกลับ) ในส่วนเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนจึงไม่มีสิทธิดังกล่าว เว้นแต่จะมีการลงขาย (passing off) (มาตรา 46 วรรคสอง)

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 46 การฟ้องคดี (ต่อ)

- กรณีผู้รับโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้า
ผู้รับโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าย่อมสามารถที่จะฟ้องผู้ละเมิดสิทธิ
- หากได้ดำเนินการรับโอนสิทธิตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชอบแล้ว
คือ หากเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องโดย
ชอบตาม ป.พ.พ. บรรพ 2 ลักษณะ 1 หมวด 4

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 46 การฟ้องคดี (ต่อ)

- หากเป็นการโอนสิทธิในคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ยังไม่ได้รับการจดทะเบียน ได้มีการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 48 แล้ว คือ แบนสัญญาโอนที่ลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอนและแจ้งต่อนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าก่อนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้รับโอนสิทธิฯ สามารถฟ้องละเมิดสิทธิได้

สิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียน (ต่อ)

☐ มาตรา 46 การฟ้องคดี (ต่อ)

➤ กรณีผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้า

กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าจะเป็นโจทก์ฟ้องผู้ละเมิดต่อศาลได้หรือไม่ แต่พิจารณาได้ว่า

- หากเป็นผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยไม่เด็ดขาด (non-exclusive licensee) และผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่ผู้เดียว (sole licensee) น่าจะไม่มีอำนาจฟ้องคดีอันเกิดจากการล่วงสิทธิในเครื่องหมายการค้า เพราะในทั้งสองกรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้ายังมีสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น

- หากเป็นกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเด็ดขาด (exclusive licensee) ซึ่งเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่มีสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้นภายในอายุสัญญา ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจึงน่าจะมีอำนาจฟ้องคดีที่เกิดขึ้นในระหว่างอายุสัญญาในนามของตนเองได้

การเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

1. เพิกถอนโดยนายทะเบียน

2. เพิกถอนโดยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า

3. เพิกถอนโดยศาลยุติธรรม

การฟ้องการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า

❑ การฟ้องโดยนายทะเบียน

1. กรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และที่การที่กำหนดในกฎกระทรวงเรื่องการขอต่ออายุเครื่องหมายการค้า (มาตรา 55 วรรคสอง)
2. เจ้าของเครื่องหมายการค้าขอให้ฟ้องการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของตนเอง เนื่องจากไม่ประสงค์ที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นต่อไป (มาตรา 57)
ข้อยกเว้น : หากมีการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า การฟ้องต้องได้รับความยินยอมจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าด้วย
3. เจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่นายทะเบียนกำหนดในการรับจดทะเบียน (มาตรา 58)
4. เจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือตัวแทนเลิกตั้งสำนักงานในประเทศไทย (มาตรา 59)

การเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

การเพิกถอนโดยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า

1. กรณีผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนร้องขอฯ โดยแสดงว่าเครื่องหมายการค้าขาดองค์ประกอบในขณะที่ยื่นจดทะเบียน (มาตรา 61)
 2. กรณีมีบุคคลใดร้องขอฯ โดยเห็นว่าเครื่องหมายการค้าขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนฯ (มาตรา 62)
 3. กรณีผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนร้องขอฯ โดยพิสูจน์ได้ว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้ามิได้ตั้งใจโดยสุจริตที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น (มาตรา 63)
 - 3.1 ก่อนจดทะเบียน
 - 3.2 หลังจดทะเบียน
- ยกเว้น** เจ้าของเครื่องหมายการค้าจะพิสูจน์สาเหตุที่มาจากพฤติกรรมพิเศษในทางการค้า และมีได้มีสาเหตุมาจากความตั้งใจที่จะไม่ใช้หรือจะละทิ้งเครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้
- คำพิพากษาฎีกาที่ 6220/2561** บริษัทโอสถสภาไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้าโดยสุจริต สามปีก่อนขอให้เพิกถอน โดยบริษัทโอสถสภาไม่ได้ใช้เองและไม่ได้อนุญาตให้คนอื่นใช้เครื่องหมายการค้าด้วย จึงถือว่าไม่มีการใช้เครื่องหมายการค้า สามปี ตามมาตรา 63 ต้องถูกเพิกถอน

การเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

❑ การเพิกถอนโดยศาลยุติธรรม

1. กรณีเครื่องหมายการค้ากลายเป็นสิ่งที่ใช้สามัญกันในการค้าขาย (มาตรา 66)

คำพิพากษาฎีกาที่ 2323/2538 สินค้าน้ำยาปรับอณูภูมิหม้อน้ำรถยนต์ ยาสระผม ยาสีฟัน น้ำยาฉีดเท้า ใช้คำว่า “COOL” รวมอยู่กับถ้อยคำอื่นเพื่อต้องการบอกให้ผู้บริโภครู้ว่า เมื่อใช้สินค้านั้นแล้วจะเกิดความเย็นขึ้น เป็นเพียงคำโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเท่านั้น ยังถือไม่ได้ว่าเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนคำว่า “COOL” ของจำเลยได้กลายเป็นสิ่งสามัญในการขายไปแล้ว

2. กรณีมีผู้แสดงว่าตนมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าดีกว่าเครื่องหมายการค้าพิพาทที่จดทะเบียนแล้ว (แต่ต้องฟ้องภายใน 5 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า) มาตรา 67

2.1 ไม่ต้องมีสินค้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยก่อน ก็สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีสิทธิดีกว่า (คำพิพากษาฎีกาที่ 3779/2538 และคำพิพากษาฎีกาที่ 37/2550)

2.2 แม้เครื่องหมายการค้าจะใช้กับสินค้าคนละรายการ แต่หากการใช้เครื่องหมายการค้านั้นทำให้คนซื้อเข้าใจผิดว่าเป็นสินค้าที่ผลิตโดยโจทก์ โจทก์มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของจำเลยได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2108/2538)

การเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า (ต่อ)

❑ การเพิกถอนโดยศาลยุติธรรม (ต่อ)

2.3 กรณีโจทก์และจำเลยต่างใช้และเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าพิพาทโดยพฤตินัยมาด้วยกัน แต่จำเลยใช้มาก่อนย่อมมีสิทธิดีกว่า (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 884/2536)

2.4 จำเลยเคยเห็นสินค้ารองเท้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของโจทก์มาก่อนแล้วนำไปยื่นขอจดทะเบียน จึงเป็นการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยไม่สุจริต เมื่อโจทก์เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าชิ้นนั้น และใช้เครื่องหมายการค้าชิ้นนั้นกับสินค้ารองเท้ามาก่อนที่จำเลยจะยื่นคำขอจด โจทก์จึงมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าดีกว่าจำเลยผู้ได้รับการจดทะเบียน และมีสิทธิขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9247/2547)

การลงขาย (Passing off) มาตรา 46 วรรคสอง

“ บทบัญญัติมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน ในอันที่จะฟ้องคดีบุคคลอื่นซึ่งเอาสินค้าของตนไป “ลงขาย” ว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า นั้น”

1. จะเป็นการลงขายได้ ผู้ซื้อสินค้าต้องเข้าใจผิดว่าเป็นสินค้าที่ถูกลงขาย หรือสาธารณชนผู้บริโภคเกิดความสับสนในความเป็นเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า และสินค้าที่นำไปลงขายไม่จำเป็นต้องเหมือนกับเครื่องหมายการค้าที่ถูกลงขายทุกประการ

คำพิพากษากฎีกาที่ 1402/2539 ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าพิพาท โจทก์มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าพิพาทดีกว่าจำเลย เมื่อจำเลยผลิตสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าของโจทก์ออกจำหน่ายทำให้ผู้ซื้อสินค้าของจำเลยเข้าใจผิด ว่าเป็นสินค้าของโจทก์ อันเป็นการลงขาย ดังนี้โจทก์ย่อมเป็นฝ่ายได้รับความเสียหายและมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายได้

คำพิพากษากฎีกาที่ 3737/2549 จำเลยทั้งสองร่วมกันเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของโจทก์โดยนำเอารูปรอยประดิษฐ์ตลอดจนสีสันทันในฉลากเครื่องหมายการค้าของโจทก์ไปดัดแปลงเป็นเครื่องหมายการค้าของจำเลยทั้งสองเพื่อใช้กับสินค้าชนิดเดียวกัน ทำให้สาธารณชนผู้บริโภคเกิดความสับสนในความเป็นเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ดังนี้ ตามฟ้องดังกล่าวแสดงว่าจำเลยเอาสินค้าของจำเลยไปลงขายว่าเป็นสินค้าของโจทก์หรือโจทก์มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งการลงขายนี้เครื่องหมายการค้าของจำเลยไม่จำเป็นต้องเหมือนกับเครื่องหมายการค้าของโจทก์ทุกประการ

การลงขาย (Passing off) มาตรา 46 วรรคสอง (ต่อ)

2. โจทก์มีหน้าที่นำสืบ หากนำสืบไม่ได้ไม่ถือว่าเป็นการลงขาย
3. สินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องเป็นที่รู้จักแก่สาธารณชน แต่ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป (คำพิพากษาฎีกาที่ 995/2550)
4. หากเข้ากรณีลงขาย เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ถูกลงขายมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียน และมีสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้านั้น จากการกระทำที่เป็นการลงขายได้

